

3. (...) buď budeme život přijímat a brát jako dar, a pak jsou genetické manipulace (u člověka klonování) nepřipustné (...)

Část B. KONDENZACE VĚTNÉ STAVBY

CVIČENÍ

1. a) Na základě zvýrazněných slov uveďte, jakým způsobem je dosaženo kondenzace (zhuštění větné stavby).

Vzor: Součástí biotechnologií je bioinženýrství, **zabývající se** „vylepšováním tělesné stavby i mentální kapacity člověka“. – **slovesné adjektivum aktivní**

1. Katolická církev např. nic nenamítá proti **transplantacím** orgánů, ale proti genetickým **manipulacím** ano.
2. I se všemi z **toho vyplývajícími** důsledky.
3. Na strom života začínáme sahat, bohužel, i z druhé strany – **prosazováním** práva na dobrovolný odchod ze života.
4. I zde se budeme muset rozhodnout, jestli vnímáme život jako dar, nebo jako „produkt“, který se má po **ukončení** životnosti odstranit.
5. To by byl významný pokrok na cestě k **využití** takových buněk k náhradě jiných buněk v lidském těle **poškozených** nemocemi.
6. Stephen Hawking oživil debatu **týkající se** genetického inženýrství **doporučením**, aby lidé změnili svoji DNA **prostřednictvím** genetických **modifikací** a udržovali si tak náskok před rychle **postupujícími** pokroky v počítačových technologiích.
7. Existuje také **snaha o znovuvytvoření** některých **zaniklých** druhů zpětným **křížením** a genetickými **manipulacemi**.
8. Australští vědci se nyní například **prostřednictvím klonování** pokoušejí oživit tasvánského tygra, který vyhynul před pouhými 70 lety, a jsou tedy k dispozici **zachovalé** buňky z těla této šelmy.

b) Přeformulujte zvýrazněné části vět pomocí určitých tvarů sloves.

Vzor: **zabývající se** – které se **zabývá**

2. Zkondenzujte (nahrad'te nevětným výrazem) zvýrazněné části souvětí. Uveďte, jaký prostředek kondenzace větné stavby jste použili.

1. Co když si někdo naklonuje svého dvojníka **jenom proto**, aby později **mohl použít** jeho tělesné orgány?
2. Je to podle něj možnost, jak zabránit inteligentním strojům, **aby převzaly** svět do své moci.
3. Vědci se pokoušejí oživit tasvánského tygra, **kteřý vyhynul** před pouhými 70 lety.

3. Slovesná substantiva

a) Utvořte slovesné substantivum.

Vzor: Chystají se oslavy**osvobození**..... (osvobodit) naší země.

1. Nemám pro to (pochopit).
2. Došlo k (nedorozumět).
3. I přes (varovat) do té země jeli.
4. Některá zvířata v (zajmout) žijí déle.
5. V autobuse je 60 míst ke (stát) a 30 míst k (sedět).
6. Potřebuju od tebe nějaké (vysvětlit).
7. Sledoval ten film se (zajmout).
8. (Přijmout) tohoto zákona znamená velké změny v pracovním právu.

9. (Zatknout) politického aktivisty vyvolalo protesty.
10. Tento živočišný druh je v (ohrozit).
11. Opozice nesouhlasila s (propustit).
12. Co je v té galerii k (vidět)?

b) Utvořte slovesné substantivum od sloves 2. třídy.

1. (Vypnout) proudy ve městě způsobilo velké problémy.
2. Dlouhodobé psychické (vypnout) se může projevit fyzickou nemocí.
3. K (napnout) drátu použil kličku.
4. V tomto elektrickém vedení je vysoké (napnout).
5. S (rozepnout) kabátu mu pomohla maminka.
6. Orel má velké (rozepnout) křídla.
7. (Výtisknout) knihy se ujalo nakladatelství Albatros.
8. (Otisknout) dětských ručiček do sádry je pěkná památka.

.....

Část C. REFERÁT, PREZENTACE

Referát a prezentace

Charakteristika

- kratší slohový útvar odborného rázu
- informuje o daném aktuálním tématu (politickém, společenském, vědeckém, kulturním): v rovině obecných znalostí, nepřilíš odborný
- spisovný jazyk
- neutrální, jasné a srozumitelné vyjadřování: např. nepřilíš složitá souvětí
- členění do odstavců podle jednotlivých témat

1. Referát písemný

1. Úvod

- téma referátu, zdůvodnění zájmu o danou problematiku

2. Stať

- objektivní věcné informace: hlavní myšlenky, zdůraznit nejdůležitější
- logický postup: koherence, argumentace

3. Závěr

- shrnutí hlavních myšlenek, příp. zhodnocení kladů a záporů

2. Referát ústní

Prvky řečnického stylu:

- osobní kontakt
- představení se
- přivítání
→ *Dámy a pánové! Vážené kolegyně a kolegové! Vážení hosté!*
- řečnické otázky

Jazykové prostředky:

1. Úvod

- *Rád bych vám řekl(a) několik slov o ...*
- *Chtěl bych vás seznámit s ...*

2. Změna tématu

- *Přejděme teď k ...*
- *Obrátme pozornost k ...*
- *Nyní pohovoříme / si řekneme něco o ...*

3. Závěr

- *Závěrem bych chtěl(a) říct, že ...*
- *Jestliže to shrnu, tak ...*

Tab. 9.1: Referát a prezentace

CVIČENÍ

1. Diskutujte.

1. Jaký je podle vás přínos geneticky modifikovaných organismů pro třetí svět?
2. Jaký vliv na lidské zdraví mají geneticky modifikované organismy?
3. Jaké jsou názory pro a proti klonování? Uveďte alespoň 2 názory.
4. Jak by mohlo přispět klonování současné medicíně?
5. Jaké jsou nejčastější etické otázky spojené s otázkou klonování?

2. a) Vyberte si jedno z následujících témat. Na základě uvedených poznámek vytvořte kompozičně promyšlenou prezentaci. Můžete přidat vlastní argumenty. Vymyslete působivý úvod a závěr.

1. geneticky modifikované organismy
 - nižší cena?
 - přínos pro třetí svět?
 - závislost na dodavatelích GMO
 - vliv na lidské zdraví?
 - odolnost proti škůdcům
2. klonování
 - možnosti v medicíně
 - změna lidské DNA?
 - etické otázky
 - lidé vs. nižší organismy
 - oživení vyhynulých druhů
3. asistovaná sebevražda
 - pro a proti
 - právo na život vs. právo na smrt
 - zneužití?
 - ekonomické hledisko
 - způsob vnímání lidského života

b) Předneste svou prezentaci před ostatními. Spolužáci mají následující úkoly:

1. vymyslet 2 doplňující otázky k prezentovanému;
2. formulovat 1 pozitivní rys prezentace;
3. formulovat 1 negativní rys prezentace.

c) Napište argumentativní text v rozsahu alespoň 250 slov na jedno téma z části a). Použijte minimálně 5 jazykových prostředků z tabulek 7.1 a 8.1. Text musí obsahovat následující body.

1. titulek
2. úvod
3. stať
4. závěr